

Denne lille publikation er en genudgivelse af nogle artikler fra årene 1883-92, skrevet af lægen og forfatteren Iver Iversen, Nr. Nebel. Han skildrer den sydvestjyske egn og dens befolkning ud fra sit eget udgangspunkt som praktiserende læge.

Den meget velskrivende Iversens beretninger er nok en genudgivelse værd (de er samlet især fra *Ude og Hjemme* og *Illustreret Tidende*); ikke mindst i denne meget fine form, hvor artiklerne er illustreret med de oprindelige ledsagetegninger, udført af gode kunstnere som f.eks. Erik Henningsen og Laurits Tuxen.

Ib Gejl

Rolf Fladby og Harald Winge (red.):
By og bygd. Stad og opland. (Norsk lokalhistorisk Institut, Oslo 1981).
249 s.

Bogen bringer en række indlæg og diskussioner fra et interskandinavisk seminar i 1979. De danske bidrag er skrevet af Knud Prange, Henrik Fode, Ole Degn, Ole Hyldtoft og Luise Skak-Nielsen. For mange år siden drøftede H.P. Hansen, Herning Museum, og anmelderen, om kulturpåvirkningen var gået fra land til by eller omvendt, uden at et resultat blev nået, og problemet er så kompliceret, at et entydigt svar ikke kan gives. De fem danske forskere har gjort sig fortjent ved at fremdrage nyt materiale til belysning af spørgsmålet, men er ikke nået til nogen afgørelse af det. Det kunne heller ikke ventes, da forholdene er forskellige fra sted til sted, og netop deri ligger måske lokalhistoriens største værdi, at hvert enkelt stedligt samfund ud fra naturforhold, trafikale forudsætninger og meget andet kan opvise særtræk, der ikke findes andre steder, uden at det derfor skal benægtes, at der er andet, der er fælles for alle købstæder, og

noget, der kun karakteriserer de landlige bebyggelser; og at der er et uundgåeligt samspil mellem byen og dens opland, som Ole Degn viser det på det befolkningsmæssige område. Luise Skak-Nielsen betoner med rette, at forskellen mellem by og land ikke alene er lokalt bestemt, men også socialt, så der på landet fandtes folk, der levede efter byens levevaner. Forskningen står dog ved sin begyndelse, ikke ved sin afslutning, og foreløbig gælder det om at samle materiale og gennem punktundersøgelser at få klaret de enkelte sider af lokalhistoriens problematik eller i det mindste fremdrage dem, som denne bog viser det.

Helge Søgaard

Kolding i det tyvende århundrede indtil kommunesammenlægningen i 1970.
I-II, 1978 og 1979. (Vejle Amts historiske samfund, 1979). 311 s. og 326 s.

Koldings historie fra middelalder til nutid udkom i 1910 – med næsten 600 sider – forfattet af P. Eliassen. Selv om den er noget gammel i oplæg og indfaldsvinkler på byhistorie, så har bestyrelsen for Vejle amts historiske Samfund dog fundet bogen så værdifuld, at det har ladet den genoptrykke. Det er forklaringen på, at den nye fremstilling af Kolding bys historie alene skal belyse de første 70 år af vort århundrede – efter planen i 3 bind, hvoraf de to nu er udsendt.

Værket er stærkt tematisk orienteret. Første bind indeholder således 4 hovedafsnit eller afhandlinger, som indholdsfortegnelsen benævner dem: Der indledes med Koldinghus og staldgården, dernæst følger en behandling af Koldingegnens terræn og jordbundsforhold, så følger et afsnit om Koldings topografi, før der slutes af med et afsnit om byens erhvervsliv.